

N.F.S. Grundtvigs tale i Folketinget ved 1. behandling angående ændringer i Hærorganisationen

Taler

Nikolai Frederik Severin Grundtvig
Medlem af Folketinget

Dato

3. december 1851

Sted

Christiansborg

- 1 Ja, Mistroen til Frihed, den er jo vistnok stor, naar man ikke engang selv vil være
eller troer at være fri, saa at, naar man ikke troer paa sit Ansvar og Frihed til at
handle efter sin bedste Overbeviisning, da kan man vistnok ikke vente, at der fra
den Side skulde komme noget Bifald til nogensomhelst Udvikling af
- 5 Hærorganisationen, enten det saa var med en Tendents til Almeenvæbning eller
i nogensomhelst anden folkelig Retning. Jeg skal ikke forlænge disse
Forhandlinger enten ved Noget vedkommende Sagens Enkeltheder eller ved
Noget, som ikke kan høre til mine Enemærker; men jeg skal kun bemærke, at
naar en ogsaa Ikke-Krigsmand har villet bringe Thinget til om muligt at forkaste
- 10 Forslaget uden videre Drøftelse, hvis ikke Forslagsstilleren vilde tage det tilbage,
saa maa jeg, eftersom han erklærede, at han ikke selv kunde have nogen Dom om
Forslagets Indhold, troe, at det gaaer ham, ligesom det vistnok gaaer mange af de
fagkyndige Mænd, han nævnede, hvilke skulde være saa aldeles bestemt indtagne
imod Forslaget, at det kan nok være, at det er fuldt saa meget imod
- 15 Forslagsstilleren. Jeg skal endelig heller ikke indlade mig paa den lange Tale, som
det første Medlem for Præstø Amt (Hoffmeyer) holdt, hvormange Ting end
deri forekom mig at trænge til Berigtigelse og ikke at lægge dybere, end at jeg
turde tiltroe mig Evne til at berigtige dem; men naar han for det første har
meent, at man maatte gaae til Schwei eller maaskee endnu længere bort, for at
- 20 finde Exempler paa, at Folk kunne uddannes til dygtige og brugbare Krigsmænd
i en kortere Tid, end Armeeorganisationen af 1842 medfører, da forekommer
det mig saameget mere forunderligt, som jo dog det ærede Medlem selv har
været med i denne Treaars-Kamp, hvor disse Exempler dog umulig kunne have
været saa faa, at slet intet skulde være kommet til hans Kundskab. Naar det
- 25 ærede Medlem dernæst ytrer den Formening, at de, der skulde bestemme Tidens
Længde, saaledes som den skulde være i Almindelighed, hvor der er almindelig
Værnepligt, hverken maae eller ville kunne tage det mindste Hensyn til,

30 hvorvidt en ung Mand uden megen Vanskelighed i en kortere Tid af sit Liv kan
blive saa brugbar, som forlanges, da kan jeg begribe, at det maa komme af, at
han har et Slags Sværmeri ikke blot for Krigskunsten og dens Udvikling, men
selv for Krigshaandværket; men dette Sværmeri vil han dog vist aldrig med Rette
kunde forlange, at noget Folkething skulde dele, og jeg er ogsaa vis paa, at vort
Folkething aldrig vil dele det, aldrig tænke eller handle derefter, og at det aldrig,
35 vil antage Alt, hvad der kunde være godt, hvis hele Folket skulde opoffre sig for
Krigskunstens høieste Udvikling, for et Øiemed, som det var værdt at optage
eller forfølge af det Folk, hvis Stemme vi have at udtale, saa at jeg ikke frygter
for, at dette, som rigtignok vilde være et nyt Princip, skal feire her eller i
nogensomhelst folkelig Forsamling.
40 Hvad endelig Principer angaaer, da er det, forekommer det mig, en forunderlig
Strid, der er bleven ført derom her i Salen idag; thi dersom det kan kaldes et nyt
Princip, naar man antager en kortere Tid end den almindelige til at blive øvet i,
dersom altsaa ethvert nyt Tal i den hele Række kan blive et nyt Princip, ja da
følger det af sig selv, at der vist er mange nye Principer.

45

Kilde

Manuskript taget fra folketingstidende.dk og udgivet af Danske Taler

Kildetype

Dokumentation på online medie

50

Tags

Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-i-folketinget-ved-1-behandling-angaaende-aendringer-i-haerorganisationen>

55

60

65